

Leerlijn Spelling Leerinhouden

LEERINHOUDEN KLAS 4	Klas					
	1	2	3	4	5	6
Alfabet (1) <u>Alfabetisch rangschikken</u> (1.2 - Klas 4)				G		
Klinkers (2) <u>De doffe (of toonloze) klinker</u> (2.3) <ul style="list-style-type: none"> - in de achtervoegsels -eren, -elen, -enen (in woorden met geen open en gesloten lettergrepen!) (2.3.3): <ul style="list-style-type: none"> o wandelen, kinderen, oefenen <u>Woorden met i of ie</u> <ul style="list-style-type: none"> - in een open lettergreep (2.41-2): <ul style="list-style-type: none"> o gierig/liter/fabrikant/kilo 			ex	MG		
2-tekenklanken/3-tekenklanken/Tweeklanken (3) <u>Woorden met ei of ij</u> (3.5) <ul style="list-style-type: none"> - aardbei, afscheid, allebei, allerlei, beide, sein, meid, zeilen - bijen, boerderij, ijverig, gelijk, rijst, spijker, altijd, bewijs, bewijzen, begrijpen, bekijken, bijna, bijeen, ijsje, ijzer, <i>tapijt</i>, terwijl, vijver, wedstrijd, zwijgen, <i>paradijs</i>, <i>radijs</i> - brei, breien, eigen, heilig, heide, <i>kapitein</i>, klei, sprei, kassei, marsepein, rein, seizoen, terrein, veilig, weinig - kwijt, stijf, tijger, vijand, strijden - honomiemen: brei/brij, bereiden/berijden, eis/ijs, hei/hij, leiden/lijden (ook de afleidingen: aanleiding, afleiding, begeleiding, inleiding, opleiding), mei/mij, steil/stijl, ze/zij, bei/bij 			ex ex	G G	G G	G
2-tekenklanken/3-tekenklanken/Tweeklanken (3) <u>Woorden met au of ou</u> (3.6) <ul style="list-style-type: none"> - kauwen, rauw (niet gekookt), lauw, pauze, wenkbrauwen - gebouw, ouders, verkouden, trouwen, juffrouw, mevrouw, schouder - nauw, nauwkeurig, nauwelijks, benauwd, miauwen, klauteren - eenvoudig, inhoud, landbouw, oerwoud, ouderwets, schouwburg 			ex ex	G G	G G	

<p>- homoniemen: gauw/gouw, kauw/kou, nauw/nou, rauw/rouw</p>				im	ex	G
<p>Klinkercombinaties (4) <u>i + klinker in een woord</u> - i + a/i + o/i + oe: piano/radio/kampioen (4.1.1) - i + aal/i + ool: liniaal/viool (4.1.3) <u>e + klinker in een woord</u> - e + a: ainea (4.2.1) - e + aa/e + ale: ideaal/idealen (4.2.1)</p>				im	G	
<p>Medeklinkers (5) <u>Medeklinkers aan het eind van een woord (5.1)</u> - g/ch aan 't eind van een woord na een korte klank (5.1.2): o vlag, weg, big, rog, vlug Maar: ach, och, toch, pech, zich / de lach, de kuch</p>			ex	G		
<p>Medeklinkercombinaties (6) <u>Medeklinkercombinaties aan het begin van een woord (6.1)</u> - str, spr, spl, schr (6.1.3) - woorden met th (6.1.5): o met thee: apotheek o met the: theater o met tho: methode o met ther: thermometer o met theo: theorie o andere: enthousiast, sympathiek <u>Medeklinkercombinaties aan het eind van een woord (6.2)</u> - 3 medeklinkers achteraan: rechts, slechts (6.2.1) - ds (6.2.1 - 9.2): reeds <u>Medeklinkercombinaties in het midden van een woord (6.3)</u> - cht in woorden die eindigen op (6.3.1): o -en: nachten o -er: achter o -ig: bochtig - ng/nk (6.3.2): o in meervoudsvormen: dingen/drinken o in woorden die eindigen op -e, -er, -el: - bange, slinger, engel - slanke, donker, winkel o in andere: dankbaar - in moeilijke woorden: nieuwsgierig, juffrouw (6.3.3) - medeklinkers die je niet hoort (6.3.4): o zusje (verkleinwoorden waarvan het grondwoord eindigt op s) o erwt, markt</p>			ex	MG im	ex	G

<ul style="list-style-type: none"> - ch na een korte klank: lachen (6.3.6) - ch na een lange klank: goochelen (6.3.7) 				G ex	MG	
<p>Verdelen in klankgroepen/Lettergrepen (7) <u>Verdelen in lettergrepen (7.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - je splitst tussen het grondwoord en het achtervoegsel: <ul style="list-style-type: none"> - stoel-tje (7.2.3) - je splitst vóór 1 medeklinker (7.2.4): <ul style="list-style-type: none"> - boe-ken, wa-ren, he-le Maar: waar-om (=samenstelling) - je splitst tussen 2 medeklinkers (7.2.5): <ul style="list-style-type: none"> - mees-ter, zin-gen, drin-ken - je splitst na aai, oei, ooi, ei, ui (7.2.6): <ul style="list-style-type: none"> - kraai-en - je splitst vóór de w (7.2.7): <ul style="list-style-type: none"> - kau-wen, mouwen, ru-we, nieu-we, leeu-wen - bij 3 of meer medeklinkers (7.2.8): <ul style="list-style-type: none"> o bor-stel 						
<p>Open en gesloten lettergrepen/Bastaardwoorden (8) <u>Open lettergrepen (8.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in woorden die eindigen op : <ul style="list-style-type: none"> - -el: hemel (8.1.3) - -er: kamer (8.1.3) - in woorden die eindigen op -elen, -eren, -enen (8.1.4): <ul style="list-style-type: none"> - kakelen, bladeren, regenen - in woorden met de voorvoegsels be-, ge-, ver- (8.1.5): <ul style="list-style-type: none"> - beloven, gevaren, verhalen <p><u>Gesloten lettergrepen (8.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in woorden die eindigen op: <ul style="list-style-type: none"> - -el: appel (8.2.3) - -er: bakker (8.2.3) - in woorden die eindigen op -elen, -eren (8.2.4 - 2.3.3): <ul style="list-style-type: none"> - rammelen, stotteren - in woorden met de voorvoegsels be-, ge-, ver- (8.2.5): <ul style="list-style-type: none"> - beginnen, gezinnen, verkennen <p><u>Open en gesloten lettergrepen in meerlettergrepige en moeilijke woorden (8.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vriendinnen, torenhoge <p><u>Je moet niet verdubbelen in de achtervoegsels (8.4.4 - 17.1.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - -ige: zonnige - -igen: uitnodigen - -iging: uitnodiging 						

<p>Bastaardwoorden (8.5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapot, katoen, natuur, papier, paradijs, radijs, tapijt - alarm, amandel, apart, kalender, kameel, kanarie, kapel, kapitein, karakter, manier, paniek, paraplu, temperatuur 			ex	G ex	G	
<p>t/d in niet-persoonsvormen (9)</p> <p><u>ts/ds eind woord (9.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - reeds <p><u>t/d in een woord (9.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in samenstellingen (9.3.2): <ul style="list-style-type: none"> - handschoen - in afleidingen (9.3.3): <ul style="list-style-type: none"> - voedsel - woorden met achtervoegsels: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bekendheid ▪ dronkaard ▪ boodschap ▪ zeldzaam - woorden met voorvoegsels: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Antwerpen ▪ atlas/advent - in moeilijke woorden (9.3.4): <ul style="list-style-type: none"> - voortdurend, wedstrijd, noodzakelijk, fatsoenlijk 			ex	G G ex MG ex ex ex ex im ex	G G G G G G G	G
<p>t/d/dt in persoonsvormen (10)</p> <p><u>De noemvorm of infinitief (10.1.1)</u></p> <p><u>De stam vinden van het werkwoord (10.1.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ lopen – loop ○ zitten – zit ○ leven – leef ○ verhuizen – verhuis <p><u>De persoonsvorm in de onvoltooid tegenwoordige tijd (10.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hoe vind je de persoonsvorm? (10.2.1) - de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd (10.2.3): <ul style="list-style-type: none"> ○ stam of stam + t (10.2.4) ○ opgelet: ‘je’ achter de pv. (10.2.5) ○ werkwoorden waarvan de verleden tijd gevormd wordt met stam + -de/-den: wandelde (10.2.6) ○ de stam eindigt op -d (10.2.7) <p><u>De persoonsvorm in de onvoltooid verleden tijd (10.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - van sterke werkwoorden (10.3.1) - van zwakke werkwoorden (10.3.2) - moeilijke vormen van zwakke werkwoorden (10.3.3) 				MG MG MG ex	MG MG MG	
<p>Meervoud (11)</p> <p><u>Je maakt het meervoud door toevoeging van -en (11.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden die eindigen op -ieuw, -eeuw (11.1.2): <ul style="list-style-type: none"> ○ kieuwen, leeuwen 			ex	MG		

<p>- woorden die eindigen op -ng, -nk (11.1.6 / 6.3.2): o ringen, dranken</p> <p><u>Je moet meer doen dan alleen maar -en toevoegen (11.2)</u></p> <p>- woorden die eindigen op s (11.2.3): o huis – huizen</p> <p>- woorden die eindigen op f (11.2.4): o duif – duiven</p> <p><u>Je maakt het meervoud door toevoeging van s (11.3)</u></p> <p>- taaleigen woorden die eindigen op -er, -el, -em, -en: o kamers, spiegels, drempels, kussens (11.3.1)</p> <p>- woorden die eindigen op e of een klinkercombinatie: o families, dictees, dames, cafés o bureaus, milieus (11.3.2)</p> <p><u>Je maakt het meervoud door toevoeging van -eren (11.4.1)</u> o kinderen</p> <p><u>De korte klank van het enkelvoud wordt een lange klank in het meervoud (11.5.1)</u> o glas/glazen</p> <p><u>Speciale meervoudsvormen (11.6)</u></p> <p>- koe wordt koeien / vlo wordt vlooien (11.6.1)</p> <p>- woorden die eindigen op -ik: bangeriken (11.6.2)</p> <p>- woorden die eindigen op -man: Engelsmannen (11.6.3)</p> <p>- woorden die eindigen op -heid: snelheden (11.6.4)</p> <p><u>Door toevoeging van ‘s (11.7)</u></p> <p>- woorden die eindigen op een enkele a, i, o, u, y: agenda’s, taxi’s, radio’s, paraplu’s, baby’s</p> <p><u>Door toevoeging van -ën of -n (11.8)</u></p> <p>- zeeën - knieën - leliën</p>			ex	MG		
<p>Verkleinwoorden (12)</p> <p><u>Grondwoord + tje (12.2)</u> o stoeltje</p> <p><u>Grondwoord + pje (12.3)</u> o raampje</p> <p><u>Grondwoord + etje (12.4)</u> o met verdubbeling van de eindmedeklinker: ▪ spelletje o jongetje (niet: jongentje)</p> <p><u>De korte klank van het grondwoord wordt lang (12.5)</u> o glas/glaasje</p> <p><u>Woorden die eindigen op -ng (12.6)</u> o ringetje o koninkje</p> <p><u>Verkleinwoorden die hetzelfde klinken maar een ander grondwoord hebben (12.7)</u> o paardje/paartje</p>			ex	MG	MG	MG
			ex	MG	MG	MG
			im	MG	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G
			im	G	G	G

<p>Woorden die eindigen op een enkele <u>a, i, é, o, u</u> (12.8)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pyjamaatje, taxietje, cafeetje, radiootje, parapluutje <p>Woorden die eindigen op <u>y</u> (12.9)</p> <ul style="list-style-type: none"> - baby'tje <p>Woorden die eindigen op <u>-ine</u> (12.10)</p> <ul style="list-style-type: none"> - machientje 				<p>im G</p> <p>im G</p> <p>im G</p>	
<p>Grondwoorden (13)</p> <p><u>Het grondwoord in verkleinwoorden</u> (13.3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - die eindigen op -tje: stoeltje/stoel - die eindigen op -etje: sterretje/ster (met verdubbelde medeklinker) <p><u>Het grondwoord in woorden met achtervoegsels</u> (13.4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - -ig: rustig/rust - -ing: beslissing/beslis - -lijk: onmiddellijk - -heid: gulzigheid <p><u>Rechts, slechts</u> (13.5)</p> <p><u>Zingt, zinkt</u> (13.6)</p>			<p>ex</p>	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>MG</p>	
<p>Samenstellingen/Telwoorden (14)</p> <p><u>Samenstellingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - het 1^e woord van de samenstelling is <ul style="list-style-type: none"> o de stam van een werkwoord: de speelplaats (14.2.1) o een bijvoeglijk naamwoord: grootmoeder (14.2.2) o een voorzetsel: de voordeur (14.2.3) - het 1^e woord eindigt op t of d: handschoen (14.3) - het 1^e woord heeft dezelfde eindmedeklinker als de beginmedeklinker van het 2^e tweede woord: achttien (14.4) - speciale samenstellingen (14.5): <ul style="list-style-type: none"> o waarom o boottocht o voorruit/voorruit <p><u>Telwoorden</u> (14.6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - met moeilijke schrijfwijze: achttien, tweeëntwintig, vijfentwintig, drieëntwintig, zesentwintig, vierenzeventig(14.6.1) - tot 1000: negenhonderdtwintig (14.6.2) - na 1000: duizend vijfhonderdnegenentachtig (14.6.3) - veelvouden van duizend: achthonderdduizend (14.6.4) 			<p>im</p>	<p>MG</p> <p>MG</p> <p>MG</p> <p>G</p> <p>ex MG</p> <p>ex MG</p> <p>ex G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p>	
<p>Leestekens (15)</p> <p><u>De aanhalingstekens</u> (15.6)</p>			<p>im</p>	<p>ex</p>	<p>G</p>

Hoofdletters (16) <u>Je schrijft een hoofdletter</u> <ul style="list-style-type: none"> - bij aardrijkskundige namen (16.4) - bij de afleidingen van aardrijkskundige namen (16.5) - bij namen van talen: Frans (16.6) 			im ex	G ex G	G	
Achtervoegsels (17) <u>Woorden die eindigen op -ig (17.1.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> o zonnig <u>Woorden die eindigen op -ige/-igen/-iging (17.1.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> o zonnige / uitnodigen / uitnodiging <u>Woorden die eindigen op -ing</u> <ul style="list-style-type: none"> o woning (17.2.1) o verdraaiing (17.2.2) <u>Woorden die eindigen op -lijk, -lijks, -elijk, -elijks</u> <ul style="list-style-type: none"> o lelijk (17.3.1) o jaarlijks, feestelijk, dagelijks (17.3.2-4) <u>Woorden die eindigen op -heid (17.4)</u> <ul style="list-style-type: none"> o schoonheid <u>Woorden die eindigen op -tijd (17.5.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> o speeltijd <u>Woorden die eindigen op -teit (17.5.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> o activiteit <u>Woorden die eindigen op -is/-issen (17.6.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> o gebeurtenis/gebeurtenissen <u>Woorden die eindigen op -isch/-ische (17.6.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> o fantastisch/fantastische <u>Woorden die eindigen op -ine (17.7)</u> <ul style="list-style-type: none"> o benzine <u>Woorden die eindigen op -achtig (17.8)</u> <ul style="list-style-type: none"> o geelachtig 				MG ex MG ex MG MG im im im im im	G G G G G MG MG G G	
Voorvoegsels (18) <u>Woorden met de voorvoegsels on-/om-/ont- (18.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> - onprettig/omplooiën/ontstaan <u>Woorden met de voorvoegsels in/im (18.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> - inpakken /importeren <u>Woorden met de voorvoegsels at- of ad- (18.3)</u> <ul style="list-style-type: none"> - advent/atlas 				ex im im	MG ex ex	G G
-e/-en eind woord (19) <u>Werkwoorden (geen voltooid deelwoorden) (19.2)</u> <u>Zelfstandige naamwoorden (19.3)</u> <u>Bijvoeglijke naamwoorden (19.4)</u> <ul style="list-style-type: none"> - gewone bijvoeglijke naamwoorden krijgen een -e (ook in open en gesloten lettergrepen): <ul style="list-style-type: none"> o grote, dikke (8.1.2 / 8.2.2 / 19.4.1) 				G G MG		

<ul style="list-style-type: none"> - stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden krijgen -en: <ul style="list-style-type: none"> o katoen/ katoenen (19.4.2) - sterke voltooid deelwoorden eindigen op -en: <ul style="list-style-type: none"> o gevallen/de gevallen fietser (19.4.3 - 10.4.6)) 				ex	G	
<p>Tussenklank -en/-e/-s (20) <u>Tussenklank -en (20.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> - dennenboom (20.1.1) /keukendeur (20.1.2) <u>Tussenklank -e (20.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> - aspergesoep (20.2.1) / tarwekorrel (20.2.2) /hoogtevrees (20.2.3) /rodekool (20.2.4) /spinnewiel (20.2.5) <u>Tussenklank -s (20.3)</u> <ul style="list-style-type: none"> - stadskern (20.3.1) /dorpsschool (20.3.2) enigszins/najaarszon (20.3.3) </p>				im	ex	G
<p>Woordtekens (21) <u>Weglatingsteken (apostrof) (21.1)</u> <ul style="list-style-type: none"> - 's morgens, 'k heb, 't is, zo'n (21.1.1) - met hoofdletter bij het begin van een zin (21.1.2): <ul style="list-style-type: none"> o 's Morgens <u>Deeltekens (trema) (21.2)</u> <ul style="list-style-type: none"> - in telwoorden (21.2.1): <ul style="list-style-type: none"> o drieëndertig - in woorden met i + e (ie=ië) (21.2.2): <ul style="list-style-type: none"> o Azië / België / skiën - in woorden met a/e/o/u + i en o+e (oe=oë) (21.2.3): <ul style="list-style-type: none"> o maïs / beïnvloeden / egoïst / pinguïn o poëzie - in woorden met e + e (=eë) of e + ei (=eëi) (21.2.4): <ul style="list-style-type: none"> o reële / beëindigen - in het meervoud van woorden die eindigen op -ie of -ee (21.2.5): <ul style="list-style-type: none"> o knieën / poriën / feeën - geen deeltekens in (21.2.6): <ul style="list-style-type: none"> o breien / blije / luie / kraaien / groeien / mooie o begroeiing o beademen / beoordelen / geabonneerd / geopend o in andere combinaties: <ul style="list-style-type: none"> - liniaal / dieet / (ik) kopieer / financieel - museum / elektricien <u>Koppeltekens (liggend streepje) (21.3)</u> <ul style="list-style-type: none"> - in samengestelde aardrijkskundige namen en hun afleidingen (21.3.1): <ul style="list-style-type: none"> o Sint-Niklaas, Zuid-Afrika, West-Vlaanderen o Oost-Vlaams - in samenstellingen met Sint en Onze-Lieve-Vrouw (21.3.2): </p>			im	ex	MG	G

<ul style="list-style-type: none"> ○ Sint-Maarten ○ Onze-Lieve-Vrouwekerk - in samenstellingen met ‘botsende klinkers’ (21.3.3): <ul style="list-style-type: none"> ○ auto-ongeval 					
<p>Vreemde woorden (23) <u>Je schrijft een andere medeklinker (23.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - je hoort ‘z’ maar je moet ‘s’ schrijven (23.3.1): <ul style="list-style-type: none"> ○ museum - je hoort ‘zie’ maar moet ‘sie’ schrijven(23.3.2) : <ul style="list-style-type: none"> ○ televisie - je hoort ‘sie’ maar je moet ‘tie’ schrijven (23.3.3): <ul style="list-style-type: none"> ○ vakantie - je hoort in een woord ‘sie’ maar je moet ‘ti’ schrijven (23.3.4): <ul style="list-style-type: none"> ○ station <p><u>Je schrijft een andere klinker (23.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden met é (=ee) (23.1.1): <ul style="list-style-type: none"> ○ saté 			im	ex	G
<p>Zinsleer i.f.v. de spelling <u>Gevoel ontwikkelen voor zinsbouw en zinsstructuur (Klas 3)</u></p> <p><u>Verband tussen onderwerp en persoonsvorm (Klas 3)</u> Wie doet het: De boer zaait. De boer en de boerin zaaien.</p> <p><u>Onderwerp en persoonsvorm aanduiden (10.2.1) (Klas 4)</u></p>		im	ex	MG	